

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง ๒) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กรรมการจัดงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน ๔๔๘ รูป/คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการใส่สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง ๒๒๒ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๑.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกรรมการจัดงาน

กรรมการจัดงานส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๑๕๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๔ มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๘๖ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗ มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจำนวน ๑๐๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๘๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๘ เป็นผู้มียาได้ระหว่าง ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๓ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙

๕.๑.๒ การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๙๘$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการบริหารบุคคล พบว่าการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๖๔$)

๒) ด้านการบริหารงาน พบว่าการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๓๕$)

๓) ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๙๕$)

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ กรรมการจัดงานที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ กรรมการจัดงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๓ กรรมการจัดงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๔ กรรมการจัดงานที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ กรรมการจัดงานที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค แนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง” ในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการบริหารบุคคล พบว่าขาดระบบคุณธรรมในการคัดเลือก และสรรหาบุคลากร ขาดการกำหนดหน้าที่แต่ละแผนก เพื่อมอบหมายงานให้หัวหน้าแผนก และผู้ร่วมงานร่วมกันรับผิดชอบอย่างชัดเจน และขาดการแบ่งหัวหน้าแผนก เพื่อให้มีหน้าที่คอยรับผิดชอบดูแลต่องานอย่างชัดเจน

ด้านการบริหารงาน พบว่าขาดการวางแผนกำหนดอัตราคณะกรรมการให้สอดคล้องกับความต้องการของแผนก ขาดการสอบถามความต้องการของคณะกรรมการในการจัดงานเทศกาลประจำปี และขาดการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการจัดงานที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าขาดการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับส่งเงินระหว่างบุคคลและวัดอย่างเป็นระบบ ขาดการบันทึกบัญชีแยกรายการรับ - รายการจ่ายอย่างถูกต้อง และชัดเจน และงบประมาณที่ใช้จ่ายในบางแผนกไม่เพียงพอ

แนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการบริหารบุคคล พบว่าควรมีการคัดเลือก และสรรหาบุคลากรด้วยระบบคุณธรรมมากกว่าคนรู้จัก ควรมีการกำหนดหน้าที่แต่ละแผนก เพื่อมอบหมายงานให้หัวหน้าแผนกและผู้ร่วมงานร่วมกันรับผิดชอบอย่างชัดเจน และควรมีการแบ่งหัวหน้าแผนก เพื่อให้มีหน้าที่คอยรับผิดชอบดูแลต่องานอย่างชัดเจน

ด้านการบริหารงาน พบว่าควรมีการวางแผนกำหนดอัตราคณะกรรมการให้สอดคล้องกับความต้องการของแผนก ควรมีการสอบถามความต้องการของคณะกรรมการในการจัดงานเทศกาลประจำปี และควรมีการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการจัดงานที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าควรมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับส่งเงินระหว่างบุคคลและวัดอย่างเป็นระบบ ควรมีการบันทึกบัญชีแยกรายการรับ - รายการจ่ายอย่างถูกต้องและชัดเจน และควรมีจัดงบประมาณที่ใช้จ่ายในแต่ละแผนกให้เพียงพอ

๕.๑.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ด้านการบริหารบุคคล พบว่าทางวัดไร่ขิง พระอารามหลวงนั้น ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ และเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในการทำงาน และน่าเชื่อถือในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ มาร่วมให้คำปรึกษา และช่วยดูแลในการปฏิบัติงาน ในส่วนบุคลากรทางวัดได้มีกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรในแต่ละตำแหน่งให้มีความเหมาะสมกับงาน เพื่อความ

คล่องตัว และราบรื่น ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความชำนาญ และเหมาะสมกับตัวบุคลากรเอง โดยในการคัดเลือกบุคลากรทางวัดไร่ขิง พระอารามหลวง ได้ใช้ระบบการคัดสรรที่เป็นคุณธรรมต่อทุก ๆ คน อย่างที่สุดโดยผ่านการแสดงความคิดเห็นของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งสรรหาบุคลากรในวัดไร่ขิง พระอารามหลวง มาทำงานทดแทนกรรมการในแผนกที่ขาดบุคลากรอีกด้วย โดยในการบริหารจัดการงานบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิงนั้น ทางวัดได้กำหนดการทำงานให้มีการแบ่งงานกันทำในแต่ละแผนก โดยจะมีผู้ควบคุมงาน คือหัวหน้าแผนกและทีมงานช่วยกันรับผิดชอบ

ด้านการบริหารงาน พบว่า ก่อนจะเริ่มงานนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิง ทางวัดจะได้มีการจัดทำหนังสือเชิญหน่วยงานต่าง ๆ ของทางภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน มาประชุมชี้แจงวางแผนการจัดงานประจำปี เพื่อวางกรอบแนวทาง และวัตถุประสงค์ในการจัดงาน เพื่อจะได้เห็นแผนงานให้ชัดเจนขึ้น และกำหนดหน้าที่ของกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยมีการบูรณาการร่วมกัน และทำงานให้สอดคล้องกัน โดยจะแบ่งหน้าที่การงานเป็นแต่ละแผนก ๆ ไป และในช่วงเวลาการจัดงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิง ทางวัดจะได้จัดตั้งคณะกรรมการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการจัดงานเพื่อตรวจสอบ และติดตามดูการปฏิบัติงานหาจุดบกพร่องของการจัดงาน มีการกำกับดูแลให้มีความเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า วัดไร่ขิง พระอารามหลวง ได้มีการบริหารจัดการงบประมาณด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุก ๆ ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การจัดหาทุนในการจัดงาน ทางวัดได้นำเงินที่ได้มาจากการประมูลร้านค้า และการที่ประชาชนที่ได้มาร่วมงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิงเกิดความศรัทธาเลื่อมใสในองค์หลวงพ่อไร่ขิงได้บริจาคเงินทำบุญเข้าวัด โดยทางคณะกรรมการด้านการเงินจะได้ทำบัญชีแยกรายรับ รายจ่าย อย่างถูกต้องและชัดเจน ส่วนในเรื่องการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิงนั้น จะเบิกจ่ายตามแผนงานดำเนินงาน ในส่วนของงบประมาณที่จะใช้ในงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิง ซึ่งได้เสนอในที่ประชุมให้คณะกรรมการตรวจสอบ และเห็นชอบที่จะเสนอให้เจ้าอาวาสลงนามอนุมัติ พร้อม ผู้ช่วยเจ้าอาวาสและไวยาวัจกรร่วมลงนาม

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิง” โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ น่าสนใจ และนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิงโดยภาพรวม

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อไร่ขิง ซึ่งเป็นประเด็นจากข้อคำถามในแบบสอบถาม ที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูพิศาลธีรธรรม (สมพร ปณณาวชิโร) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตธนบุรีกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒^๑

๕.๒.๒ การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จำแนกเป็นรายด้าน

๑) **ด้านการบริหารบุคคล** จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า ความคิดเห็นการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง อยู่ในระดับมาก ๖ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อ ได้แก่ วัดได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ และเชิญผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและน่าเชื่อถือให้มาช่วยดูแลในการปฏิบัติงาน วัดได้มีการจัดแบ่งงานตามความถนัดของบุคลากร วัดได้มีการสรรหาบุคลากรภายในทดแทนกรรมการแผนกที่ขาด วัดได้ใช้ระบบคุณธรรมในการคัดเลือกและสรรหาบุคลากร วัดได้มีการกำหนดคุณสมบัติบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่ง วัดมีการกำหนดหน้าที่แต่ละแผนก เพื่อบ่งบอกหมายงานให้หัวหน้าแผนกและผู้ร่วมงานร่วมกันรับผิดชอบอย่างชัดเจน และวัดมีการแบ่งหัวหน้าแผนก เพื่อให้มีหน้าที่คอยรับผิดชอบดูแลต่องานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กัญญ์วาทภรณ์ กลิ่นนิมมวล** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔ ตามทัศนะของบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก

๒) **ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม** จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วัดได้มีการจัดประชุมเตรียมการก่อนจัดงานเทศกาลประจำปี วัดได้มีการประชุมกำหนดแผนหน้าที่ต่าง ๆ ภายในงานเทศกาลประจำปี วัดได้มีการวางแผนกำหนดอัตราคณะกรรมการให้สอดคล้องกับความต้องการของแผนก วัดได้มีการสอบถามความต้องการของคณะกรรมการในการจัดงานเทศกาลประจำปี วัดได้มีการมาตรการดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนที่มาร่วมงานเทศกาลประจำปี วัดมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานของการจัดงานอย่างชัดเจนและถูกต้อง และวัดมีการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการจัดงานที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสังฆรักษ์พัชรวิทย์ อธิปญโญ (ภวภานันท์)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อย

^๑พระครูพิศาลธีรธรรม (สมพร ปญญาวิโร), “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

ดิงาม ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน^๒

๓) ด้านการลงทุนและการปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่าการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่วัดได้มีการติดตามการเบิกจ่ายเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ วัดมีการนำเงินดอกเบี้ยรายปีจากมูลนิธิต้องหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงมาใช้จัดงานประจำปี วัดมีการนำเงินที่ได้จากการประมูลร้านค้ามาใช้จ่ายในงานประจำปี วัดมีการนำเงินที่ได้จากการทำบุญภายในงานนำมาใช้จ่ายในการจัดงานประจำปี วัดมีการนำเงินที่ได้จากการจัดงานประจำปีนำมาเป็นค่าจ้างแก่พนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ ในการจัดงานทุกครั้ง วัดมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับส่งเงินระหว่างบุคคลและวัดอย่างเป็นระบบ และวัดมีการบันทึกบัญชีแยกการรับรายการจ่ายอย่างถูกต้องและชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเกษมศักดิ์ วรสุโข (อาสนะทอง)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ผลวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการในอำเภอชุมแสง อยู่ในระดับมากทุกด้านซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพุทธจักรและอาณาจักรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคมตลอดถึงการพัฒนาศาสนาการศึกษาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคณะสงฆ์โดยใช้หลักหน้าที่ของพระสังฆาธิการ ๖ ด้านคือ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์^๓

๕.๒.๓ การอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ผลตามสมมติฐานการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กรรมการจัดงานที่มีสถานภาพอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานส่วนรายได้/เดือน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานเมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

๑) ผลการวิจัยพบว่า กรรมการจัดงานที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูวินัยธรรมสหาย สุวิชาโน (อยู่สำราญ)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี” จากผลการวิจัย พบว่าสถานภาพส่วนบุคคลด้านวุฒิการศึกษาปริญญาธรรม มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอยะย้อย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน อย่างมี

^๒ พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ ธีรปญโญ (ภวภานันท์), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

^๓ พระเกษมศักดิ์ วรสุโข (อาสนะทอง), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรมของพระสงฆ์ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^๔

๒) ผลการวิจัยพบว่า กรรมการจัดงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไว้ซึ่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสมชาย สมชาโต (เพ็งชุม) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการที่มีต่อการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี” จากผลการวิจัยพบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ มีผลทำให้ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทพระสังฆาธิการที่มีต่อการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^๕

๓) ผลการวิจัยพบว่า กรรมการจัดงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไว้ซึ่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนรชัย อภรณ์ (กอบกสิกรรม) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการงานประจำปีของวัดในตำบลสัมปทวน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการงานประจำปีของวัดในตำบลสัมปทวน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล โดยภาพรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการงานประจำปีของวัดในตำบลสัมปทวน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^๖

๔) ผลการวิจัยพบว่า กรรมการจัดงานที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไว้ซึ่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางทองใบ เหมือนกรุง ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตำบลธารทหาร อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมี

^๔พระครูวินัยธรสมชาย สุวิชาโน (อยู่สำราญ), “ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอยะโย จังหวัดเพชรบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๕พระอธิการสมชาย สมชาโต (เพ็งชุม), “บทบาทพระสังฆาธิการที่มีต่อการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

^๖พระนรชัย อภรณ์ (กอบกสิกรรม), “ประสิทธิภาพการจัดการงานประจำปีของวัดในตำบลสัมปทวน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ส่วนร่วมบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน^๗

๕) ผลการวิจัยพบว่า กรรมการจัดงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานโดยกรรมการจัดงานมีรายได้/เดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาทมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง น้อยกว่ากรรมการจัดงานที่มีรายได้/เดือน ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จักร์ตุพล ศรีถาวร** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับงานประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับงานประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ วัย และรายได้ พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๘

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) วัดควรมีการจัดตั้ง การจัดตั้งคณะกรรมการและเชิญผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และนำเชื่อถือให้มาช่วยดูแลในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๒) วัดควรมีการวางแผนงานในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง โดยเรียกประชุมแต่ละแผนก สอบถามถึงความต้องการ และมีการเรียกหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อมีการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น

๓) วัดควรมีการจัดสรรงบประมาณ โดยการจัดการอย่างเที่ยงตรง สอบถามถึงรายรับรายจ่ายของแต่ละแผนก มีการจัดทำบัญชีที่สามารถตรวจสอบได้

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

^๗ทองใบ เหมือนกรุง, “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักสัจจหลวง ๔ ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๘จักร์ตุพล ศรีถาวร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับงานประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๕).

๑) ควรหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเข้ามามีการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง

๒) ควรมีการวางแผนกำหนดอัตราคณะกรรมการให้สอดคล้องกับความต้องการของแผนก

๓) ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการมีโอกาสได้ศึกษาดูงานในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองในพื้นที่ต่าง ๆ และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดงานนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ควรมีการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น และได้เรียนรู้แนวทางวิธีการบริหารจัดการของวัดได้ดียิ่งขึ้น

๒) ควรมีการศึกษากาการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิงในกลุ่มประชากรอื่น ๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ ประชาชนทั่วไป นักเรียน ในชุมชนที่อยู่บริเวณวัดไร่ชิง หรือผู้ที่มาเที่ยวงานวัดไร่ชิง

๓) ควรมีการศึกษากาการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิงในด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทราบข้อมูลการจัดงานที่ละเอียดมากขึ้น